

La correcció gramatical i la perfecció expressiva

Lluís Bonada

Càntic dels Càntics de Salomó

NARCÍS COMADIRA / JOAN FERRER (ED.)

Fragmenta Editorial. Barcelona, 2013.
146 pàgines / 16 euros

Narcís Comadira

El gran poeta Narcís Comadira, que ha recreat el Càntic dels Càntics a partir d'una traducció directa i literal realitzada pel filòleg Joan Ferrer, comenta que l'inici del poema és agramatical. El poema comença: "que m'ompli de petons la seva boca" i passa, tot seguit, a "que els teus amors són més dolços que el vi". Com que se li fa difícil d'acceptar la discordança, l'ha eliminat, bo i convertint el seva del primer vers en teva. "No podia ser d'altra manera, atesa la meva educació cristiana", diu, perquè "som fets a imatge de Déu i Déu és llenguatge" i, per tant, "per un cristià, la gramàtica és allò que el constitueix".

Altres traductors cristians mantenen l'aparent incorrecció. O bé no són tan cristians com Comadira, o bé no estan segurs que sigui una incorrecció, és a dir, un error del copista. Comadira ma-

teix diu que es pot tractar d'una opció de l'autor. En aquest cas, el primer vers hauria d'anar sol, com a preàmbul. Aleshores, la Noia hi expressaria el seu desig, a si mateixa o a les altres noies de Jerusalem, i tot seguit passaria a dirigir-se directament al seu estimat. Per tant, si Comadira contempla la hipòtesi que no existeix cap pecat gramatical, hauria d'haver dit que l'inici és "aparentment" agramatical, no que ho és de totes totes.

Atès, doncs, que qualsevol teoria sobre l'enigmàtica qüestió és hipotètica, el canvi gramatical de Comadira és ben lícit. Ara bé, a més de la perfecció gramatical, el que compta és la perfecció expressiva.

Tots dos versos engeguen amb el mateix mot, "que", de manera que el lector espera lògicament que el segon "que" tindrà la mateixa funció que el primer, és a dir, obrir un desig. Però no és així, perquè dona pas a un raonament, a una frase causal, i, per tant, el cant desafina i el lector, desorientat, s'hi sent enganyat. Els traductors més acostats a l'original obren el segon vers amb "ja que", o "perquè". O, simplement, eliminen l'enllaç.

En Montalbano reviu els goigs de l'adolescència

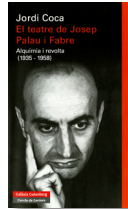
El somriure de l'Angelica

ANDREA CAMILLERI

Traducció de Pau Vidal. Edicions 62.
Barcelona, 2013.
236 pàgines / 15 euros

L'edat no impedeix a en Montalbano reviu l'adolescència: la inadaptació emotiva, els trasbalsos del cor; i per descomptat els enamoraments sobtats amb esclats de gelosia. Un personatge misteriós confon el comissari amb un reguitzell de furt organitzats geomètricament i de manera astuta. No falten estocades variades i passos en fals, amb morts i ferits. I per acabar-ho d'adobar, en el furor de la investigació irromp la bella Angelica...

El primer teatre d'un creador de l'escena

El teatre de Josep Palau i Fabre

JORDI COCA

Galàxia Gutenberg. Cercle de Lectors.
Barcelona, 2013.
464 pàgines / 25 euros

L'estudi se centra en el primer teatre de Palau i Fabre, el que va des del 1935 fins al 1958. Són els anys de l'aparició de Palau en la literatura catalana, de la Guerra Civil i de l'exili a París. Durant aquests anys, Palau no deixa mai d'escriure teatre, tant en català com en francès. Si fins ara s'havien publicat setze peces teatrals de Palau, aquest estudi ha permès a Jordi Coca treure a la llum una gran quantitat de textos inèdits.

Quan la masia de l'avi s'omple de gent i torna a rutllar

I a sobre... la Paulette!

BARBARA CONSTANTINE

Traducció de Marina Espasa.
Editorial Empúries. Barcelona, 2013.
240 pàgines / 18 euros

L'avi Ferdinand viu sol a la seva enorme masia. I això no el fa precisament feliç. Un dia, després d'una tempesta molt forta, veu que el sostre de la casa de la veïna està a punt d'enfonsar-se. Els nèts li suggereixen que l'aculli, i la idea el fa somriure. A poc a poc, la masia s'omple de gent, i torna a rutllar. Un amic d'infantesa que acaba de quedar vidu, dues velletes molt trempades, joves estudiants, un amor que floreix, i molts animals. I a més... la Paulette!